

Др Емир Ђоровић

ванредни професор на Департману за правне науке
Државног универзитета у Новом Пазару

КОМЕНТАР ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА
Према стању законодавства од 1. децембра 2022. године

Бранислав Ристивојевић, Иван Милић
Службени гласник, 2023.

Недавно је из штампе, у издању ЈП Службени гласник, изашао *Коментар Закона о прекршајима (Према стању законодавства од 1. децембра 2022. године)*, аутора проф. др Бранислава Ристивојевића, редовног професора на Правном факултету у Новом Саду, и др Ивана Милића, асистента са докторатом на истој високошколској установи. Рецензенти *Коментара* су проф. др Милан Шкулић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду и судија Уставног суда Републике Србије, др Младен Јеличић, судија Прекршајног суда у Шапцу и научни сарадник, мр Каменко Козарски, председник Прекршајног суда у Новом Саду, као и писац овог приказа.

Могло би се рећи да писање коментара законских прописа представља изузетно захтеван посао. Наиме, реч је о штиви које је примарно намењено правницима практичарима који се са одговарајућом правном облашћу редовно срећу у свом раду, док је, с друге стране, коментарска литература незаобилазан материјал у научно-теоријској обради дате правне области. Чини се да, када је реч о материји прекршајног права, овај задатак још захтевнији, јер је реч о једној некодификованој правној материји, а при томе прекршаји представљају најзаступљеније јавне

деликте који се свакодневно, у најразличитијим областима друштвеног живота, сусрећу у пракси.

Као што је познато, Закон о прекршајима регулише материју општег дела прекршајног материјалног права, прекршајни поступак (прекршајно процесно право) и извршење одлука (прекршајно извршно право). Материја посебног дела прекршајног материјалног права уређује се бројним законским и подзаконским прописима (уредбе, одлуке скупштина територијалних аутономија и локалних самоуправа). Поред тога, уређење прекршајног поступка, као и извршење изречених прекршајних санкција није у целости регулисано Законом о прекршајима, већ се упућује на сходну примену Законика о кривичном поступку, Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, као и закона којима се уређује извршење кривичних санкција. Све то утиче на кохерентност и систематичност прекршајноправне материје, о чему и аутори *Коментара* указују у свом предговору истичући да Закон о прекршајима „нема беспрекорну и доследну систематику, а поводом садржаја неких кључних института, у немогућности да се определи за једно јасно и доследно решење, законодавац је остао у неприродном раскораку између жељеног смисла и датог текста“ (стр. 20).

Коментар Закона о прекршајима писан је јасним стилем, прегледно и прецизно. *Коментар* има 670 страница, које укључују и листу референци (цитирана и коришћена литература, цитирани прописи, судска пракса, правне базе података и интернет адресе – од 651. до 670. странице). У писању *Коментара* аутори су користили класичан приступ карактеристичан за ову врсту публикација, а који је условљен структуром самог Закона о прекршајима, тако да појашњења појединих законских решења следе у тексту који се налази испод конкретног члана.

За *Коментар Закона о прекршајима* који се сада налази пред читаоцима важно је истаћи две ствари. Прво, што је од посебног значаја за правнике практичаре који се баве прекршајним правом, да се аутори у *Коментару* позивају и да цитирају заиста велики број судских одлука. Превасходно је реч о одлукама Прекршајног апелационог суда (раније Вишег прекршајног суда), Врховног касационог суда (сада Врховни суд) донетим у прекршајноправној материји, као и правним схватањима из ове правне области. Неретко се материја прекршајног права представљала кроз одлуке судова донете у кривичној материји. Прекршајноправној пракси се из неког разлога није посвећивала велика пажња. Иако су кривично и прекршајно право, као део казненог права, блиске гране права, оне се ипак разликују. Отуда је приликом коментарисања одредаба Закона о прекршајима првенствено потребно наводити оне одлуке и правна схватања

која се тичу прекршајноправне материје. Наравно, и у овом *Коментару* се могу наћи, истина у мањем броју, и одлуке судова из кривичноправне материје, онде где је то потребно за појашњење одређених прекршајноправних института. Осим тога наведене су и одређене одлуке Уставног суда значајне за предметну материју, што такође указује на тежњу аутора да ову материју свеобухватно анализирају.

Друго, коментаришући поједине чланове Закона о прекршајима аутори се позивају на бројне законске и подзаконске прописе којима се прописују одговарајуће прекршајне инкриминације (евентуално и нека друга питања), указујући тиме читаоцу не само на ширину прекршајноправне материје, него и на одговарајуће аномалије које се с тим у вези могу наћи. Тако, коментаришући чл. 4. Закона о прекршајима који регулише питање прописивања прекршаја, аутори указују на пример где су наредбом једног локалног штаба за ванредне ситуације прописани прекршаји, што је противно управо поменутом законском члану. Свакако позивање на одредбе из других прописа је корисно и из разлога што се читаоцу омогућава да боље разуме бланкетну и упућујућу природу прекршајноправних норми.

Наравно, у *Коментару* није изостала ни научно-теоријска обрада одговарајућих прекршајноправних појмова, пре свега у материји општег дела прекршајног материјалног права. При томе су избегнута опширна теоријска разматрања која се могу сусрести у доктрини, што је оправдано имајући у виду основну намену *Коментара* да појасни онај концепт на којем почива актуелни Закон о прекршајима. Научни приступ је нарочито присутан приликом тумачења одређених „проблематичних“ законских одредаба, ради олакшавања њихове примене у пракси. Предочене су и одговарајуће номотехничке непрецизности, недоследности и недоречености у законском тексту, што свакако може бити од значаја код будућих новела нашег Закона о прекршајима.

Коментар Закона о прекршајима уважених аутора проф. др Бранислава Ристивојевића и др Ивана Милића представља заиста значајан допринос домаћој правној мисли. *Коментар* може пружити и одговоре на бројна питања која се јављају пре свега у примени Закона о прекршајима, али и поводом одговарајућих теоријских промишљања, због чега ће нарочито бити користан у пракси.